

MOLENLANDEN

LOKAAL GOED VOOR ELKAAR!

#TeamCDAmolenlanden

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Programmacommissie/Redactie

- Frans van den Berg
- Hans Klein (voorzitter)
- Anje de Kuiper
- Adrie Tukker
- Herman van de Water

- Marieke Meerkerk (eindredactie)

Schrijvers en adviseurs

- Frans van den Berg
- Wouter van den Berg
- Hendrik Brandwijk
- Chris van Bruggen
- Huib Glerum
- Wim de Haan
- Anneke Hartog
- Arjen Heijkoop
- Dagmar van den Herik
- Rudolph de Jong
- Hans Klein
- Anje de Kuiper
- Jan Arie Koorevaar
- Jonette Korevaar
- Jurian Korevaar
- Jan de Lange
- Reinoud de Leeuw
- Frank Meerkerk
- Lizanne Lanser
- Ad van Rees
- Colinda van Rees
- Teunis Jacob Slob
- Adrie Tukker
- Herman van de Water

Fotografie

- Colinda van Rees

MOLENLANDEN

CDA Molenlanden

bestuur@cdamolenlanden.nl

Meer informatie over CDA Molenlanden en het programma is te vinden op www.cdamolenlanden.nl

Lokaal goed voor elkaar, januari 2022

Dit waardenvol programma is het verkiezingsprogramma van CDA Molenlanden voor de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. Het programma is door de leden van CDA Molenlanden vastgesteld op 8 december 2021.

Lokaal goed voor elkaar

is de belofte dat in onze gemeente iedereen kan meedoen en we omzien naar elkaar.

Lokaal goed voor elkaar

is de belofte dat onze gemeente ingewikkelde regels schrapt en de dienstverlening afstemt op inwoners en bedrijven.

VAN DE LIJSTTREKKER

Jan Arie Koorevaar

We leven in een bijzondere tijd. Deze periode van crisis raakt ons ook in Molenlanden. Jongeren kunnen niet ongestoord de wereld ontdekken. Families trekken er niet gemakkelijk op uit en senioren beperken onderling contact. Maar juist in deze crisistijd zie je ook de veerkracht van de samenleving. Verenigingen en kerken organiseren, zo goed en zo kwaad het gaat online-activiteiten. Bedrijven passen hun dienstverlening aan en inwoners zetten zich in om lokaal goed voor elkaar te zijn.

De Molenlandse gemeentelijke overheid is er voor die inwoners. Als lokale overheid zal de gemeente de inwoner centraal moeten stellen in haar dienstverlening. Te vaak zijn procedures voor bijvoorbeeld een vergunningsaanvraag te ingewikkeld en te lang. Dit geluid horen we van onze CDA leden, inwoners en bedrijven te vaak terug. Vooraf uitleg wat nodig is voor een vergunning, een werkgroep vanuit de gemeente die initiatiefnemers van woningbouw actief ondersteunt zijn twee voorbeelden die CDA Molenlanden in de komende tijd in beweging wil zetten.

Molenlanden heeft de laatste periode weinig betaalbare woningen gebouwd voor starters en senioren. En de gemeente heeft weinig zelf ontwikkeld en gebouwd. Dat kan anders. Wat het CDA betreft koopt de gemeente per kern grond, dat helpt om de lokale betaalbare woningbouwbehoefte in te vullen. Dat kost geld en vraagt om keuzes die CDA Molenlanden wil maken. Daar gaan we echt mee aan de slag.

De polder waarin we leven is prachtig. Elke dag kun je genieten van het groen, de natuur en de weidsheid. CDA Molenlanden is een echte plattelandspartij met een grote voorliefde voor deze polder. We hebben genoeg slimme inwoners en boeren hier wonen om zoveel mogelijk zelf een plan voor de duurzame ontwikkeling van het Molenlandse landschap te maken. We wachten niet op de landelijke overheid maar gaan zelf aan de slag. En werken actief met andere CDA fracties uit omliggende gemeentes om zaken in de provincie, landelijk en verder voor elkaar te krijgen.

Dit verkiezingsprogramma, **LokaalGoedVoorElkaar**, staat bol van de lokale ideeën. Deze plannen zijn van onderop bij elkaar gebracht door CDA leden. Daar ben ik enorm trots op. Dit jaar ben ik voor het eerst lijsttrekker van CDA Molenlanden. Ik heb binnen onze lokale afdeling heel vaak het gevoel dat ik het niet alleen hoef te doen. Dat ik iemand ben door andere mensen. Ook geïnspireerd vanuit het christelijk geloof heb ik er vertrouwen in dat we als CDA Molenlanden zoveel hebben om op terug te vallen. Of om beleid aan te toetsen. Dat we altijd weer het goede kunnen proberen te doen voor onze samenleving.

Jan Arie Koorevaar

VAN DE VOORZITTER

Frank Meerkerk

Voor u ligt het verkiezingsprogramma 2022-2026 van CDA Molenlanden. Het is een product van onze totale kiesvereniging. Heel veel leden hebben een bijdrage geleverd.

Onze bijzondere dank gaat uit naar de programmacommissie, Hans Kleijn en zijn team. Zij hebben alle ideeën en gedachten bijeengebracht en verwerkt tot dit document.

In de afgelopen jaren is er veel met inwoners, verenigingen, stichtingen, kerken, scholen en bedrijven gesproken. En dat ziet u! Ons programma is een door de lokaal gedragen initiatief, dat maakt het wat ons betreft een ijzersterk programma.

Ook de leden van het CDA zijn zeer actief geweest nadat het concept van het verkiezingsprogramma aan hen was verzonden. We hebben veel amendementen en aanvullingen ontvangen. Wat een betrokkenheid! Veel van deze amendementen hebben vervolgens in de algemene ledenvergadering in december 2021 het programma nog beter gemaakt.

Wat voor onze partij wellicht bijzonder is, er is op de ledenvergadering van december gebruik gemaakt van de mogelijkheid om digitaal te stemmen, en het ging goed! Nogmaals dank voor de organisatie van ByourC.

Lokaal goed voor elkaar!

Het CDA is Christelijk in die zin dat onze houding ten aanzien de samenleving, de zorg voor elkaar, de aarde en het mensbeeld, centraal staat. Dat werkt dóór in onze persoonlijke keuzes.

Het CDA is Democratisch in die zin dat er méér is dan vrije verkiezingen. Het is de ruimte waarin ieder met zijn eigen talenten en mogelijkheden mee mag doen in die samenleving. Eerst de samenleving, met respect voor de ander en dan pas de politiek.

Het CDA doet een appel op iedereen om mee te doen. Wij vinden dat we een beroep op elkaar mogen doen om verantwoordelijkheid te nemen voor de samenleving. Op school, naast in de buurt en ook in het besturen van de gemeente.

Als u ook enthousiast wordt van onze ideeën, hoop ik dat u op 16 maart op één van onze 50 kandidaten zult stemmen. Ook wensen wij vanaf deze plek onze kandidaten veel succes toe met het behalen van een mooi verkiezingsresultaat.

Met vriendelijke groet,

Frank Meerkerk

INHOUD

Van de lijsttrekker	4
<i>Jan Arie Koorevaar</i>	<i>4</i>
Van de voorzitter	5
<i>Frank Meerkerk</i>	<i>5</i>
Voorwoord	8
<i>Waarden waarderen</i>	<i>8</i>
Jongerenprogramma CDA Molenlanden	10
<i>1. Thuis voelen</i>	<i>10</i>
<i>2. Vervoer</i>	<i>11</i>
<i>3. Evenementen</i>	<i>12</i>
<i>4. Wonen</i>	<i>12</i>
<i>5. Klimaat & energie</i>	<i>13</i>
<i>6. Solidariteit</i>	<i>13</i>
<i>7. Jeugd en politiek</i>	<i>13</i>
1 De samenleving.....	15
<i>Ruimte en vertrouwen in de kracht van de samenleving</i>	<i>15</i>
Overheid en samenleving	15
Vrijwilligers en verenigingen.....	16
Kerngericht werken	16
Samenleving en Sociaal domein	17
2 Dienstbare gemeente	19
<i>Werken aan vertrouwen tussen inwoner en overheid</i>	<i>19</i>
3 Zorgzame gemeente	21
<i>Zorg voor elkaar en ondersteuning waar nodig</i>	<i>21</i>
We beschermen wat ons het meest dierbaar is: onze gezinnen en families	21
Integrale aanpak zorgt voor verbinding	21
Kracht en energie vanuit de samenleving benutten	22
Steun voor wie een ander helpt.....	22
Iedereen kan meedoen.....	22
Ondersteuning in complexe samenleving	22
Van systeemwereld naar leefwereld	23
Participatie en inburgering.....	23
Jongeren moeten kansen krijgen	23
Aandacht voor eenzaamheid.....	25
Meer aandacht en zorg voor onze ouderen en zorgvragers	25
Geestelijke gezondheidszorg.....	26
Inzetten op preventie en gezond leven	27

4 Sport en bewegen	29
<i>Gezond leven in Molenlanden</i>	<i>29</i>
Sporten stimuleren	29
Meer Bewegen	29
5 Kunst, cultuur en erfgoed	31
<i>Met elkaar zuinig op ons erfgoed</i>	<i>31</i>
Erfgoed bewaren	31
Kunst en cultuur tot leven	31
6 Economie	33
<i>Werken in Molenlanden</i>	<i>33</i>
7 Wonen	35
<i>Voldoende en betaalbare woningen</i>	<i>35</i>
Aanpak woningschaarste	35
Voldoende betaalbare huur- en koopwoningen	35
Diversiteit in woningvoorraad	35
ruimte aan collectief particulier opdrachtgeverschap	35
Levensloop bestendig en duurzaam	35
Voorrang voor eigen inwoners	36
Aandachtgroepen opnemen in de wijk	36
Prestatieafspraken	36
Doorstroming bevorderen	36
Participatie	36
Ouderen langer thuis	37
Actief grond verwerven	37
Procedures vereenvoudigen en versnellen	37
Taskforce woningbouw	37
8 Landschap	39
<i>Met elkaar werken aan de groene ruimte</i>	<i>39</i>
9 Veiligheid	43
<i>Veilig leven voor iedereen</i>	<i>43</i>
Drank en drugs	43
Inclusieve samenleving	43
Hulpdiensten zijn bereikbaar	44
Digitale veiligheid	44
10 Mobiliteit	45
<i>Molenlanden bereikbaar en verkeersveilig</i>	<i>45</i>
Betere bereikbaarheid door	45
Betere verkeersveiligheid door	45
11 Duurzaamheid	46
<i>Met elkaar werken aan een duurzaam Molenlanden</i>	<i>46</i>
Rol van de gemeente	46
12 Organisatie en financiën	48
<i>Bedrijfsvoering op orde en financieel gezonde gemeente</i>	<i>48</i>

VOORWOORD

Waarden waarderen

WAT DRIJFT ONS?

In wat ons drijft, schuilen vaak diepe persoonlijk motieven. Voor velen van ons is dat **het geloof** in God, de Vader, de liefde van de Heer Jezus Christus en inspiratie door de Heilige Geest. Ook mensen die niet of niet zozeer door geloof maar door andere persoonlijke, maatschappelijke overtuigingen worden geïnspireerd vinden hun plek binnen het CDA. Wat ons bindt, is het ideaal van de christendemocratie: de christelijke visie op **menselijke waardigheid** combineren met **democratisch burgerschap**.

Het doel van christendemocratische politiek is altijd geweest om **mensen** in hun gezin, hun omgeving en samenwerkingsverbanden **tot hun recht te laten komen**, zodat zij in verantwoordelijkheid en naar vermogen een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving, **oog te hebben voor elkaar** en te bouwen aan een goede toekomst voor hun kinderen. Deze toekomst kan worden bereikt door het nastreven van de 17 "duurzame ontwikkelingsdoelen" zoals vastgesteld door de VN in 2015.

Vanuit deze politiek koesteren en bevorderen wij de constructieve krachten in de samenleving. De uitgangspunten en waarden van CDA Molenlanden daarbij, zijn even **klassiek** als **actueel**:

PUBLIEKE GERECHTIGHEID

- de samenleving komt alleen tot bloei wanneer waarden en normen kaders voor het menselijk handelen stellen. De overheid houdt hier niet alleen toezicht op, maar moet zich ook zelf aan die kaders houden;
- de gemeente schept voorwaarden voor een verantwoordelijke samenleving;
- zij helpt en doet recht aan kwetsbaren. In onze dorpen wordt waardig en rechtvaardig met elkaar omgegaan.

RENTMEESTERSCHAP

- de schepping is niet 'van ons'. Wij hebben de opdracht zorg voor haar te dragen;
- dit kan door te zoeken naar het gemeenschappelijk goede. Het algemene belang staat bovenaan en omsluit individuele belangen;
- met het oog op de mens en de natuur moeten wij 'bouwen en bewaren'. Duurzaam leven hoort hierbij.

SOLIDARITEIT

(menselijke waardigheid)

- de gemeente heeft oog voor kwetsbaren en onderdrukt en reikt hen de hand;
- zij stimuleert en ondersteunt gemeenschappelijke verbanden die deze solidariteit met de kwetsbaren delen;
- er is ruimte voor andersdenkenden. Ieder mens telt, ongeacht ras, geloof of achtergrond

GESPREDDE VERANTWOORDELIJKHEID

- CDA Molenlanden is een duidelijke 'volkspartij' en geeft ruimte aan de samenleving;
- vrijheid in verantwoordelijkheid. Bij rechten horen ook verantwoordelijkheden;
- de overheid waarborgt de verantwoordelijkheden en vrijheden van verbanden en individuen en kent haar eigen plaats binnen de samenleving.

WAT IS ONS STREVEN?

Verbinden

De christendemocratische politiek is ontstaan als een beweging van mensen die hun kinderen in vrijheid wilden kunnen opvoeden. Het centrum van de politiek is naar christendemocratische overtuiging daarom niet de staat, en ook niet het individu, maar de samenleving. Herkenbaar is CDA Molenlanden vooral wanneer het zich richt op verbinden en overbruggen van tegenstellingen in de samenleving, op zoek naar het gemeenschappelijk goede.

Dienen

CDA Molenlanden wil de vreedzame dialoog bevorderen tussen de verschillende levensovertuigingen. Zulke politiek veronderstelt de bereidheid, moed en empathie om compromissen te sluiten. Politiek moet niet heersen maar dienen. Het is de taak van de overheid om mensen in staat te stellen het goede na te streven.

Bewust leven

We leven in een gehaaste samenleving, waarin veel gericht is op zoveel mogelijk materiële welvaart. Steeds meer mensen ervaren dat er grenzen zijn aan onze manier van doen: voor de mens, maar ook voor de aarde. We beseffen dat we vruchten geplukt hebben van ontwikkelingen, maar beseffen ook dat we te veel geplukt hebben. We moeten dat alleen nog omzetten naar onze levensstijl

Appèl

Een wezenlijk onderdeel van de schepping is de rustdag. Een dag van rusten en laten rusten; niet altijd 'aan' staan, maar bezig zijn met de dingen die van waarde zijn. In de hele samenleving is het belangrijk om meer oog te hebben voor wat van waarde is: relaties, welzijn, wonen, gezondheid, veiligheid, de aarde. Als het gaat om dingen die van waarde zijn, willen we als CDA een appèl doen op elkaar. Te vaak wordt de oplossing gezocht in wetgeving, budgetten en controledrang. We hebben idealen voor een betere wereld, maar die komt niet vanzelf, die komt ook niet uit de markt, uit modellen of budgetten, maar het begint bij goede ideeën en mensen die aan de slag gaan, die daar beetje bij beetje aan bouwen. Wij doen een appèl op u en jou om te zoeken waar uw of jouw verantwoordelijkheid ligt.

De samenleving voorop.

*Verbinden en overbruggen,
op zoek naar het
gemeenschappelijk goede.*

Politiek moet dienen.

*Rusten en laten rusten; niet altijd
'aan' staan.*

JONGERENPROGRAMMA CDA MOLENLANDEN

Als CDA Molenlanden hechten wij veel waarde aan de inbreng van jongeren. Jongeren hebben een frisse kijk op het 'instituut' overheid en hebben nog geen vastgeroeste ideeën over hoe een samenleving zou moeten functioneren.

CDA jongeren hebben onderstaande onderwerpen aangedragen. Deze punten hebben zij verwerkt in een speciaal jongerenprogramma, een programma voor en door jongeren.

VOORWAARDE

"Stoffig" en "langdradig" zijn twee woorden, die jongeren vaak koppelen aan de politiek. Dit betekent niet dat jongeren zich niet bezig houden met politiek. Integendeel. Onderwerpen als het woningtekort en de bereikbaarheid van het openbaar vervoer leven enorm onder jongeren. Als jongeren van CDA Molenlanden hebben op die onderwerpen, die jongeren aan het hart gaan, opgeschreven in een jongerenprogramma. Een programma voor én door jongeren dus. Het programma is naar onze mening een ambitieus plan, waarmee we de komende jaren aan de slag kunnen. Op deze manier willen we de onderwerpen die onder jongeren leven de aandacht geven, die ze verdienen.

CDA Jongeren Molenlanden

CDA JONGEREN MOLENLANDEN

1. *Thuis voelen*

Het is van groot belang dat iedereen zich thuis voelt in onze mooie gemeente. We hebben het begrip 'thuis voelen' verdeeld over de onderwerpen: openbare voorzieningen, het zorgen voor veilige situaties op straat en een veilige omgeving voor alle inwoners van de gemeente.

1.1 MELDPUNT ONVEILIGE SITUATIES

Het is van belang dat onveilige situaties in de gemeente bekend worden. Hiervoor willen wij een meldpunt onveilige situaties oprichten. Bij dit meldpunt kunnen mensen gevallen van onveilige verkeerssituaties, maar ook van straatintimidatie melden. Alleen als onveilige situaties bekend zijn, kan er iets aan gedaan worden:

1.2 MEER MOGELIJKHEDEN OM TE SPORTEN

Binnen de gemeente wil het CDA zich inzetten voor een gezonde generatie. Daarom zetten wij ons in voor een groot aanbod aan sportvoorzieningen in de gemeente. Denk hierbij aan:

- het aanleggen van speciale plekken waar buiten gesport of gefitnest kan worden;
- breed sportaanbod voor de jongeren in de verschillende kernen;
- zoveel mogelijk sportplekken multifunctioneel;
- voor iedereen goed bereikbaar.

1.3 JE MAG ER ZIJN

Iedereen verdient waardering, ongeacht huidskleur, seksuele gerichtheid, sekse of gender. Het aannemen van de motie 'Respect' voor LHBTI'ers komt voort uit de wens om onderling begrip en respect te bevorderen. Tolerantie en respect houden in dat we mensen met andere levensopvattingen, levensstijlen en wensen verdragen en als mens waarderen. Respect moet geen mooi woord worden voor onverschilligheid. Betrokkenheid op elkaar en begrip voor elkaar, ook als we anders denken of leven, leidt tot het gesprek waar het CDA op inzet en op zal blijven inzetten.

2. Vervoer

Het openbaar vervoer in de gemeente Molenlanden kan verbeterd worden. Zonder auto kan het veel tijd kosten om op bepaalde plekken te komen. Vooral in dorpen waar het openbaar vervoer maar beperkt aanwezig is, zoals in Streefkerk, Bleskensgraaf en Brandwijk.

2.1 DEELSCOOTERS EN DEELFIETSEN

Een oplossing voor de beperkte aanwezigheid van het openbaar vervoer in onze gemeente is deelmobiliteit. Door elektrische fietsen en scooters te plaatsen op centrale punten, hebben alle inwoners de mogelijkheid hiervan gebruik te maken. De inwoners van de dorpen of stad waar geen tot weinig verbindingen zijn, kunnen zo toch binnen een relatief kort tijdsbestek naar een goede trein- of busverbinding reizen. Bovendien maakt deelmobiliteit het mogelijk tussen de kernen te reizen, waar de verbindingen ontbreken. De gemeente zou actief op zoek moeten gaan naar marktpartijen, die in samenwerking met de gemeente deelscooters en deelfietsen bij haltes kunnen realiseren.

2.2 MEER INFORMATIEBORDEN BIJ BUSHALTES

Regelmatig horen we dat het soms onduidelijk is waarom sommige lijnbussen uitvallen. Wij vinden het daarom belangrijk dat er borden zijn bij de bushaltes, die duidelijke en actuele informatie verschaffen.

2.3 BEHOUD VAN VEERDIENSTEN

Vanuit Molenlanden is er een aantal veerdiensten dat ervoor zorgt dat inwoners van A naar B kunnen reizen. Scholen, werk, een bezoek aan vrienden, allemaal zijn ze van waarde. Het belang van de veerdiensten werd bijvoorbeeld duidelijk, toen in 2020 werd besloten om de nachtdiensten te schrappen. We willen ons daarom inzetten voor het behoud van de veerdiensten. We willen dit doen door goed contact te onderhouden met de veerdiensten, de provincie en de inwoners.

3. Evenementen

Vaak hebben burgers en met name jongeren goede ideeën om een evenement te organiseren. Soms is het aanvragen van een vergunning lastig omdat zij niet de juiste weg weten te vinden naar de gemeente. Daarom gaan wij ons inzetten voor een professioneel aanspreekpunt, waardoor het voor burgers duidelijker is, waar en bij wie ze terecht kunnen voor vragen, bijvoorbeeld over het opzetten van een evenement. Daarnaast pleiten wij voor tenminste drie centrale locaties, die beschikbaar gesteld worden door de gemeente en die gehuurd kunnen worden door burgers om een evenement te organiseren.

4. Wonen

Met de woonvisie van 2020 is de juiste toon gezet: gemeente Molenlanden heeft grote ambities op het gebied van woningbouw. Maar in visies kun je niet wonen. Het is tijd om de visie om te zetten in daden. De komende jaren moet alles op alles gezet worden om woningen te realiseren. Door een gevarieerd aanbod van woningen aan de woningmarkt toe te voegen, wordt de doorstroom bevorderd en blijft geen woonruimte onbenut:

- starterswoningen;
- woningen in het middensegment;
- seniorenwoningen.

Daarnaast pleiten wij dat gemeente Molenlanden actief op zoek gaat naar alternatieve woonvormen, die aansluiten bij de behoefte van de diverse inwoners van de gemeente. Een afwachtende houding kunnen we ons ten tijde van woningnood niet permitteren. Vooral starters beschikken vaak niet over de juiste informatie om zelfstandig te komen tot een initiatief. Een actieve houding vanuit de gemeente begint dan ook met het informeren van jongeren over de woningmarkt van Molenlanden en alternatieve woonruimtes. Door jongeren tijdig te informeren over de mogelijkheden binnen de gemeente en voldoende woningen te bouwen, wordt wegtrekken uit de gemeente zoveel mogelijk voorkomen.

5. Klimaat & energie

Voldoende neerslag en een zeer vruchtbare grond maken ons gebied geschikt voor de melkveehouderij. We staan als gemeente voor een aantal grote uitdagingen. Veel van deze uitdagingen zijn vanuit provinciaal, landelijk of Europees niveau opgelegd:

- het verminderen van broeikasgassen in het veenweidegebied;
- het versterken van de biodiversiteit in de regio;
- het energieneutraal zijn in 2050;

het leefbaar houden van het platteland.

De gemeente is in veel gevallen niet direct verantwoordelijk voor het beleid, maar kan wel voor de jonge boeren een ondersteunde rol op zich nemen. Gezamenlijk zoeken we dan naar een manier waarop we invulling geven aan het beleid van de provincie, het rijk en Europa. In de hoop en verwachting dat boeren hun bedrijf weer kunnen overdragen aan toekomstige generaties.

6. Solidariteit

Wij willen staan voor een inclusieve samenleving. Wij willen binnen de gemeente geen onderscheid maken tussen mensen op basis van geloof, economische situatie, medische keuze, ras of seksuele geaardheid.

7. Jeugd en politiek

Jongeren willen volwaardig meedoen en gehoord worden.

- Om deze reden blijft de gemeente Molenlanden meetups organiseren. De **meetups** zijn zowel gericht op het faciliteren van belangrijke informatie als, advies ophalen voor het gemeentebestuur (over bijvoorbeeld kopen, huren of werken in de gemeente). Dit komt neer op twee meetups per jaar.
- Jongeren worden vroeg bij de (gemeente)politiek betrokken door 18-jarige een informatiepakket te sturen. Dit informatiepakket bevat onder andere contactgegevens van de 'jonge' gemeenteraadsleden, zodat ze makkelijk iemand kunnen aanspreken als ze een idee of vraag hebben.
- Alle kinderen van de basisschool krijgen de mogelijkheid om eenmaal tijdens hun schooltijd kennis te maken met de gemeente en het gemeentebestuur van Molenlanden. Dit kan in de vorm van een excursie van een dagdeel naar het gemeentehuis of door een gemeenteraadslid/wethouder/burgemeester/ambtenaar in de klas te laten vertellen over gemeente Molenlanden.

„Samen kunnen we meer bereiken dan alleen. We hebben elkaar nodig!“

1 DE SAMENLEVING

Ruimte en vertrouwen in de kracht van de samenleving

Het CDA is een partij, waarin wij gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor een rechtvaardige en steeds veranderende samenleving dragen.

Het lijkt dat het individu, het 'ik', een steeds belangrijker plaats inneemt. Steeds vaker merken we gelukkig ook dat veel mensen dat soort individualisme eigenlijk helemaal niet willen, ook voor hen is 'wij' belangrijker dan 'ik'.

Wij hebben elkaar nodig. De zorg voor elkaar is het fundament van onze samenleving. Binnen verenigingen, scholen, kerken, de familie en het gezin en op straat zien we dat we samen meer kunnen bereiken dan alleen. Zo zetten wij in op samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid, omdat we ervan overtuigd zijn dat dát meer perspectief en vertrouwen biedt dan ieder voor zich.

WIJ is belangrijker dan ik.

OVERHEID EN SAMENLEVING

De samenleving staat voor ons centraal. De gemeentelijke overheid is dienstbaar aan de samenleving en is er voor inwoners, maatschappelijke verbanden (verenigingen) en ondernemers. De samenleving mag van de gemeente Molenlanden verwachten dat zij graag meedenkt.

Vertrouwen in de samenleving.

- De overheid heeft de samenleving nodig. Bij die taken waar de overheid de verantwoordelijkheid heeft, zoeken we steeds samenwerking met: inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen, kerken en scholen. Daarbij biedt CDA Molenlanden ruimte voor nieuwe vormen van samenwerking en bestuur, die passen bij een nieuwe tijd, maar die altijd mensen centraal stelt. Wij gaan voor een overheid die vertrouwen uitstraalt, daarnaar handelt en denkt in kansen: toekomstgericht!
- Als het gaat om inbreng in gemeentelijke taken of beleid staat CDA Molenlanden voor participatie. Inwoners moeten kunnen meedenken en mee kunnen zoeken naar oplossingen of inbreng hebben in beleidsnota's. Inbreng en initiatief van de inwoners, bedrijven of andere instanties uit de samenleving mogen leidend zijn.

In een samenleving trekken mensen **samen** op in buurten, verenigingen andere verbanden.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor veel van deze taken, maar wat CDA

Molenlanden betreft, realiseren we zo'n samenleving niet alleen door overheidsingrijpen of marktwerking, maar vooral door met elkaar de verantwoordelijkheid te dragen voor de omgeving waarin we leven. Dat geldt voor vrijwilligers en verenigingen, de eigen leefomgeving, maar ook in de zorg voor elkaar en de samenwerking met de gemeente.

Een goede samenleving is:

- een plaats waar het goed wonen is;
- waar het veilig is;
- waar toegankelijke voorzieningen zijn;
- waar zo nodig zorg en ondersteuning is.

We geven graag ruimte aan maatschappelijke initiatieven van onze inwoners: de mensen en hun verbanden zijn de kracht van de samenleving.

*Mensen die zich
vrijwillig en belangeloos inzetten,
waarderen wij!*

VRIJWILLIGERS EN VERENIGINGEN

Waarden en tradities helpen ons, om ons thuis te voelen in een onrustige wereld. Kerkelijke en culturele verbanden, sporten en andere ontmoetingen rondom gezamenlijke interesses **verbindt mensen** en heeft een belangrijke sociale en maatschappelijke functie.

Jong en oud leert om samen te werken en verantwoordelijkheid te dragen.

Vrijwilligers vormen een onmisbare schakel in de samenleving en zijn van doorslaggevend belang in onze dorpen.

CDA Molenlanden:

- **ondersteunt** verenigingen en initiatieven die een actieve bijdrage leveren op sport, sociaal, cultureel gebied;
- wil de administratieve lasten en trage procedures voor verenigingen en vrijwilligers verminderen door samen met de organisaties structureel de **regels** in de praktijk te evalueren en indien nodig aan te passen;
- wil dat de gemeente **waardering** laat blijken aan mensen, die zich **vrijwillig** en belangeloos inzetten.

KERNGERICHT WERKEN

Onze dorpen en stad verschillen van aard, situatie en bewoners. De dorpsraden en klankbordgroepen spelen een belangrijke rol in de eigenheid, saamhorigheid en betrokkenheid van inwoners bij hun dorp. De gemeente Molenlanden geeft ruimte aan de dorpsraden en klankbordgroepen en het **eigen karakter van iedere kern**.

*Gemeente geeft ruimte aan eigen karakter
van iedere kern.*

- **Dorpshuizen** zijn van c.q. voor de dorpsgemeenschap. Wanneer de continuïteit van deze voorziening en daarmee van de leefbaarheid van een kern in gevaar komt, zoekt de gemeente met het dorp actief naar mogelijkheden om de continuïteit te waarborgen. Wij stimuleren dat voorzieningen ingericht worden voor **meerdere gebruikers**. Zo kunnen voorzieningen langer behouden blijven: scholen, zorginstellingen, kerken en verenigingen maken bijvoorbeeld gebruik van hetzelfde gebouw.
- De **basisscholen** in onze gemeente zijn van groot belang voor de ontwikkeling van onze kinderen en de leefbaarheid van de kernen. Gemeente, scholen en de dorpsgemeenschap worden betrokken bij het behoud van de scholen. Wij zien kansen in **combinatie van functies**, zoals met zorg, bibliotheek, kinderdagopvang, verenigingen en andere maatschappelijke voorzieningen.
- CDA Molenlanden stimuleert het inrichten van goede **ontmoetingsplekken** en we faciliteren die waar dat nodig is. Hierbij kan gedacht worden aan **gemeenschappelijke (multifunctionele) ruimten**/binnentuinen. Soms is dat een

sportlocatie, het dorps huis of de bibliotheek; het kunnen ook kerken, kringloopwinkels of koffiehoecken van supermarkten zijn.

- Dorpsraden en klankbordgroepen komen voort uit de samenleving, regelen zelf hun samenstelling en werkwijze en bepalen hun **eigen agenda**. Wel is het belangrijk dat de dorpsraad en of klankbordgroep een **goede afspiegeling** van het dorp vormt. De dorpsraden en klankbordgroepen kunnen worden ondersteund door een ambtenaar, **de verbinder**. Aanspreekpunt vanuit het gemeentebestuur is de verantwoordelijke wethouder.
- **Verbinders** zijn aanspreekpunten voor de dorpsraden, klankbordgroepen en inwoners met initiatieven. Ze richten zich ook op het stimuleren van **ontmoetingen** en samenwerkingen juist in wijken waar de sociale samenhang minder is.
- Initiatieven vanuit dorpen of inwoners kunnen rekenen op **rugdekking** vanuit de gemeente.
- Breed gedragen voorstellen van de samenleving worden serieus gezien.
- Dorpsraden en klankbordgroepen krijgen een **eigen budget** om vrij te besteden aan de leefbaarheid van hun dorp.

SAMENLEVING EN SOCIAAL DOMEIN

CDA Molenlanden kiest voor een sterke samenleving waarin iedereen kansen krijgt. Iedereen telt en werkt mee. Het begint met zorgen voor jezelf en waar mogelijk, ook voor anderen. Wie echt hulp nodig heeft, krijgt die van de gemeente.

Het **sociaal domein** gaat over hulp, die gegeven wordt door de overheid of zorginstellingen. De gemeente heeft hierin een grote taak en verantwoordelijkheid, maar ook hier is de kracht in de samenleving de basis. De gemeente werkt samen met instellingen, vrijwilligersorganisaties en adviesorganen. Activiteiten die van onderaf ontstaan, ondersteunen we graag. Uitgangspunten zijn dat niemand tussen wal en schip mag vallen en dat er zo nodig maatwerk wordt geleverd. (zie voor onze acties Hoofdstuk 3)

*„Een dienstbare overheid
schrapt ingewikkelde
regels en stemt de
dienstverlening af op
inwoners en bedrijven.“*

2 DIENSTBARE GEMEENTE

Werken aan vertrouwen tussen inwoner en overheid

Een van de uitgangspunten van het CDA is '**publieke gerechtigheid**'. Dit betekent dat de overheid staat voor de rechtstaat, waarin iedereen rechtvaardig wordt behandeld en niet de één wordt bevoordeeld boven de ander. Ook duidt dit op de zorg voor kwetsbaren, die niet mee kunnen komen. De gemeente heeft hierin een belangrijke taak. CDA Molenlanden werkt aan een gemeente, waarin iedereen gekend wordt en waarin de **menselijke maat** het uitgangspunt van beleid is, o.a. door **kernwethouders en verbinders**.

- De gemeente werkt dorps- en stadsgericht en dat bestaat uit drie onderdelen:
 - inwonersparticipatie;
 - overheidsparticipatie;
 - maatwerk naar de kernen.
- Veel inwoners vinden met moeite hun weg in alle regelingen, diensten en loketten van de gemeente. Iedere kern heeft daarom een **verbinder**. Een ambtenaar bij wie inwoners terecht kunnen met hun vragen over de dienstverlening van de gemeente op elk gebied. Deze verbinder wijst de weg, geeft voorlichting, legt waar nodig contacten met andere instellingen en bemiddelt bij conflicten. Deze verbinder ondersteunt ook de dorpsraad en klankbordgroep. (Zie boven: kerngericht werken.)
- De dienstverlening van de gemeente Molenlanden moet voor haar inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven mensgericht, persoonlijk, transparant en efficiënt zijn.
- De kwaliteit van de **digitale dienstverlening** voor onze inwoners wordt verder doorontwikkeld en verbeterd. De gemeente Molenlanden moet voor iedereen bereikbaar en toegankelijk zijn, ook voor mensen die niet digitaal vaardig zijn.
- De gemeente gaat serieus in op **klachten** en lost deze op. Als een klacht ongegrond is of niet kan worden opgelost, motiveert de gemeente dit duidelijk en geeft aan waar men de klacht kan voorleggen (onafhankelijke klachtencommissie, **ombudsman**).

Een dienstbare, slagvaardige en rechtvaardige overheid die er voor de burgers is in plaats van andersom.

- Alle informatie van de gemeente is **openbaar** beschikbaar, tenzij het algemeen belang in het geding is.
- De gemeente **communiceert** actief en in begrijpelijke taal.
- Bij speciale gelegenheden worden de **kerktorens**, die eigendom van de gemeente zijn, geluid. Het behoort tot de taak van een transparante gemeente de reden van het luiden bekend te maken op de website.
- De overheid hanteert goede omgangsvormen en spreekt met respect over de ander en geeft daarin het goede voorbeeld.
- Bestuurlijke taken worden niet gemandateerd.

*„Samen
verantwoordelijk
voor elkaar“*

3 ZORGZAME GEMEENTE

Zorg voor elkaar en ondersteuning waar nodig

CDA Molenlanden kiest voor een samenleving waar we met elkaar de **verantwoordelijkheid** dragen voor het land en de gemeente waarin we leven.

We hebben elkaar nodig. De zorg voor elkaar is het fundament onder onze samenleving. Zo lang we goed voor elkaar zorgen, kunnen we iedere uitdaging aan. We dragen samen de verantwoordelijkheid voor een rechtvaardige samenleving waarin iedereen meedoet en ieder mens telt.

We zetten in op samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid, omdat we ervan overtuigd zijn dat dat meer perspectief en vertrouwen biedt dan een ieder voor zich in de maatschappij.

WE BESCHERMEN WAT ONS HET MEEST DIERBAAR IS: ONZE GEZINNEN EN FAMILIES

We kiezen voor een samenleving die gebaseerd is op hechte gezinnen in allerlei vormen, waarop je kunt terugvallen. Gezinnen zijn de hoeksteen van de samenleving. Vanuit het gezin en de familie moeten de cirkels van aandacht en zorg steeds wijder getrokken worden. We verliezen daarbij de belangen van de groeiende groep alleenstaanden, jong en ouder niet uit het oog.

In de samenleving moet het gesprek over wat normaal gedrag is en wat een probleem of zorg is, met inwoners gevoerd worden. Als er een hulpvraag binnenkomt, betrekken we het hele gezin en het nabije netwerk daarbij. We maken een plan met perspectief voor het gezin, waarbij regie op het traject en het aantal hulpverleners zo efficiënt mogelijk wordt ingezet. We hebben daarbij aandacht voor de oorzaken i.p.v. de symptomen en kijken breed naar o.a. relatie, opvoeding, veiligheid, schulden en armoede. Daarbij blijven we oog houden op de effecten en stoppen we als het niet leidt tot het gewenste resultaat. Met andere partners in de gemeente zoals de scholen, kerken en verenigingen versterken we de verbinding, zodat we kunnen ingrijpen voordat er problemen ontstaan. We streven ernaar mensen in zorg z.s.m. terug te laten keren naar hun gewone leven.

- Kortom we zijn voorstander van een **integrale aanpak**.
- Het **social team** van de gemeente werkt mensgericht en levert maatwerk.

INTEGRALE AANPAK ZORGT VOOR VERBINDING

CDA Molenlanden wil meer integraal werken. Dat betekent dat er tussen het sociale en het fysieke domein steeds meer verbinding ontstaat. Gezondheid voor de inwoner betekent naast bewegen en voeding, de juiste zorg en zelfredzaamheid ook een gezonde leefomgeving en een passend huis om in te wonen. Die samenhangende blik hebben we nodig voor de toekomst. Juist vraagt **ontschotting van budgetten** en **creatiever** kijken naar **financiering**.

- In de regio denken we aan een **transformatietafel** na over nieuwe oplossingen voor knelpunten die we tegenkomen. Met zorgverzekeraars en andere zorgpartijen wordt nagedacht over creatieve samenwerkingen.

KRACHT EN ENERGIE VANUIT DE SAMENLEVING BENUTTEN

CDA Molenlanden benut de kracht en energie vanuit de samenleving. Dat is ook voor het sociaal domein de basis. We werken met vele partners in het veld. Met onze adviesorganen ondersteunen we activiteiten, die van onderaf ontstaan graag.

STEUN VOOR WIE EEN ANDER HELPT

De gemeente streeft naar een goede samenwerking tussen vrijwilligers, mantelzorgers en professionals.

- We krijgen in de toekomst te maken met verdergaande **dubbele vergrijzing**, mensen worden ouder en de groep ouderen wordt groter. Daarnaast is er een beweging naar langer thuis wonen. Dat legt druk op de mantelzorg. Ook vanwege toename van mensen met dementie en verward gedrag.
- **Mantelzorgers** hebben het soms zwaar. Wij vergroten de mogelijkheden om af en toe op adem te komen door **respijtzorg** en **dagopvang** te organiseren en maken de aanvraag daarvan eenvoudig(er). Ook willen we meer aandacht voor jongeren, die mantelzorg bieden. Rond de dag van de mantelzorg zetten we de mantelzorgers in het zonnetje in de vorm van een **mantelzorgcompliment**.

IEDEREEN KAN MEEDOEN

Mensen met een beperking moeten volledig mee kunnen doen in de samenleving. We zoeken samen met hen hoe dit mogelijk is. We voeren het **VN-verdrag Handicap** zoveel mogelijk uit. Dit betekent dat de bewustwording op dit punt vergroot moet worden en dat er een zogenaamde **inclusie-agenda** komt, een actieplan met concrete zaken waar wij de komende jaren aan willen werken.

- Sportvoorzieningen en openbare gebouwen moeten voor iedereen **toegankelijk** zijn. Waar mogelijk stimuleren we dat mensen met en zonder beperking samen kunnen sporten en bewegen.
- Bij maatschappelijk belangrijke voorzieningen zorgen we voor voldoende **gehandicaptenparkeerplaatsen**.
- In het kader van **inclusief onderwijs** willen we dat meer kinderen naar reguliere scholen gaan. Daarnaast moet er ruimte blijven voor een (kleinere) groep leerlingen die 'gespecialiseerd' onderwijs nodig heeft (in of buiten diezelfde school). De samenwerking met het sociaal team op gebied van jeugdhulp en opvoedondersteuning op school moet versterkt worden (school als vindplaats).

ONDERSTEUNING IN COMPLEXE SAMENLEVING

We zien een groeiende groep mensen die minder zelfredzaam zijn. Zij hebben moeite met de complexe samenleving, de verdergaande digitalisering, financiële problemen of moeite met lezen en schrijven.

- Om deze problemen het hoofd te bieden wil CDA Molenlanden extra aandacht voor **basisvaardigheden in taal, rekenen en digitale vaardigheden**.
- **Laaggeletterdheid** zet mensen onterecht op achterstand in onze samenleving. We pakken dit probleem aan door onze communicatie erop aan te passen, we stimuleren initiatieven als **taalcoaches** en we verwijzen door naar het leeraanbod.
- CDA Molenlanden vindt het van groot belang dat de gemeente omziet naar de kwetsbare naaste en voor iedereen die dit nodig heeft een goed zorg- en ondersteuningsaanbod heeft.

Zorgen dat iedereen mee kan doen in de complexe en digitale samenleving.

VAN SYSTEEMWERELD NAAR LEEFWERELD

We gaan uit van de menselijke maat, denken vanuit de situatie van de inwoner en niet vanuit de regels.

We gaan uit van menselijke maat, denken vanuit de situatie van de inwoner en niet vanuit de systemen.

PARTICIPATIE EN INBURGERING

Participatie van alle inwoners is belangrijk. Daarom zetten we in op het ontwikkelen van mensen die op afstand zijn gekomen van de arbeidsmarkt. We activeren mensen die korter of langdurig in de bijstand zijn geraakt. We pleiten voor een betere samenwerking tussen Avres (sociale dienst) en UWV om zowel bij terugval in de uitkering, maar ook bij financiering van ontwikkeling gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen. Werkgevers stimuleren we deze mensen in dienst te nemen. Nieuwkomers moeten snel mee kunnen doen in de samenleving. We streven ernaar dat iedereen een passende (werk) plek vindt of een opleiding volgt.

Maatschappelijke begeleiding moet leiden tot **zelfredzaamheid**. Veel begeleiding is informeel en wordt door vrijwilligers gedaan. Dit waarderen wij zeer en wij zetten ons in om de vrijwilligers goed te laten functioneren. Dit doen we door ervoor te zorgen dat er voldoende betaalde krachten zijn om de maatschappelijke begeleiders te coachen.

Naast de inzet van vrijwilligers zetten de professionele partijen zoals Avres, de sociale teams en de stichting Welzijn Molenlanden zich dagelijks in om de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners te vergroten.

JONGEREN MOETEN KANSEN KRIJGEN

Jongerenwerk krijgt meer aandacht. Waar in het verleden veelal gefocust werd op calamiteiten, willen we nu eerder met jongeren in contact komen en hun een plek, een oog en een oor geven in onze gemeente. De jongerenwerkers zijn meer op straat, hebben meer binding met de jongeren en hebben extra oog voor kwetsbare jongeren. Eerder in beeld, minder in zorg.

- De basisscholen zijn van groot belang voor de **ontwikkeling** van onze kinderen en de leefbaarheid van de kernen. Het streven is om minstens één basisschool per kern aan te houden. Voor de continuïteit en bereikbaarheid van de basisscholen

gaat de gemeente met de schoolbesturen in gesprek over een gezamenlijk meerjarenbeleid dat bijdraagt aan het behouden van het bestaande onderwijsaanbod en de keuzevrijheid van ouders. Ook de dorpsgemeenschap wordt hierbij betrokken. Daarbij wordt gekeken naar het onderwijshuisvestingsbeleid en een slimme combinatie van functies, bijvoorbeeld kinderdagcentra en andere maatschappelijke voorzieningen.

- Bij het **leerlingenvervoer** voor kinderen in het speciaal onderwijs staat het belang van het kind voorop; lange reistijden moeten worden voorkomen.
- Aan ouders die een basisschool kiezen **buiten de gemeente** en binnen de inkomensgrenzen vallen, wordt alleen een sobere tegemoetkoming in de reiskosten verstrekt.
- Ouders wordt **opvoedkundige ondersteuning** geboden. In makkelijke tijden in de vorm van informatievoorziening. In moeilijke tijden in de vorm van jeugdhulp.
- Ieder kwetsbaar kind heeft recht op **jeugdhulp**. In de gezamenlijke inkoop van jeugdhulp staat het belang van het kind voorop. Door voldoende middelen en reële tarieven wordt de kwaliteit en toegankelijkheid van de jeugdhulp in Molenlanden gegarandeerd.
- De gemeente bevordert de samenwerking tussen de jeugdhulp en het onderwijs. Het onderwijs kan een belangrijke bijdrage leveren aan **preventie** en het signaleren van kwetsbare kinderen.
- Uithuisplaatsing willen wij voorkomen, maar als het toch nodig is dan gunnen wij kwetsbare kinderen een **veilig pleeggezin**. De gemeente promoot dat dan actief.
- De jeugdorganisatie **Jong Molenlanden** blijft actief in de gemeente Molenlanden.

AANDACHT VOOR EENZAAMHEID

CDA Molenlanden zet zich in om eenzaamheid onder de inwoners zoveel mogelijk tegen te gaan. Aan signalerende huisbezoeken voor alle ouderen hechten we waarde. Ook het sociaal team heeft specifiek aandacht voor eenzaamheid.

- Nabijheid, het omzien naar elkaar, wordt gestimuleerd van uit de gemeente. Samen met burgers, maatschappelijke organisaties, (zorg)instellingen, kerken en gemeente zetten we ons in om eenzaamheid zoveel mogelijk tegen te gaan.
- **De Huizen van de Waard** vervullen in een aantal kernen een belangrijke ontmoetingsfunctie. Dit wordt door de gemeente mogelijk gemaakt met behulp van vrijwilligers en ondersteund door het sociaal team. Het streven om deze ruimtes te ontwikkelen tot brede maatschappelijke ontmoetingsplaatsen ondersteunen wij.
- We ondersteunen en stimuleren projecten die generaties en culturen met elkaar in contact brengen.

MEER AANDACHT EN ZORG VOOR ONZE OUDEREN EN ZORGVRAGERS

Wij hebben voldoende oog voor het toenemende aantal ouderen en zorgvragers in onze gemeente en kiezen voor een integrale aanpak op het gebied van wonen, veiligheid, zorg en maatschappelijke ondersteuning.

- In de wijk willen we dat de **eerstelijnszorg** zoveel mogelijk als **één team** samenwerkt. Daarbij zetten we in op continuïteit, het is nooit leuk om zorg nodig te hebben, maar iedere keer een andere zorgverlener maakt anoniem en eenzaam, een vertrouwd gezicht is belangrijk.

- Om het bestaande sociale netwerk voor ouderen en zorgvragers zo lang mogelijk in stand te houden, zorgen we ervoor dat de gemeente voldoende investeert in **woningaanpassingen en zorg thuis**, zodat onze inwoners die aangewezen zijn op zorg, zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.
- Wij willen meer variatie in het aanbod van **woonvormen voor ouderen**, waar mogelijk in de nabijheid van zorg. Hofjes, waarin jong en oud samen wonen, grondgebonden seniorenwoningen en kleinschalige appartementencomplexen zijn een aantrekkelijk alternatief voor ouderen die op zichzelf willen blijven wonen. Hierbij is aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen en de veiligheid van de leefomgeving.
- We ondersteunen **verpleeghuizen**, die ruimte nodig hebben om uit te breiden.
- We willen het oprichten van **zorgcoöperaties** faciliteren.
- We zorgen voor snelle(re) behandeling van aanvragen voor **mantelzorgwoningen** en **familiehuizen** en faciliteren deze.
- Op hogere leeftijd worden ouderen kwetsbaarder voor **oplichting** en **criminaliteit**, ook via internet. Dit heeft een grote impact op hun gevoel van veiligheid. Wij geven meer voorlichting en willen dat politie, banken en bedrijven extra aandacht geven aan meldingen en aangiftes van ouderen.

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

CDA Molenlanden heeft extra aandacht voor de geestelijke gezondheidszorg.

- We willen schrijnende situaties en verward gedrag op straat voorkomen. Daarvoor willen we inwoners bewust maken en samenwerking tussen instellingen en maatschappelijke partners verbeteren.
- We hebben aandacht voor de samenwerking tussen de **politie en GGZ**. Buurtbewoners kunnen 24 uur per dag terecht bij een centraal telefoonnummer als zij zich zorgen maken over een buurtgenoot.
- De coronacrisis heeft ook geestelijk zijn tol geëist bij mensen. Wij bieden inwoners zoveel mogelijk hulp en ondersteuning om de gevolgen te verwerken en het leven weer op te pakken.

INZETTEN OP PREVENTIE EN GEZOND LEVEN

CDA Molenlanden zet in op preventie en gezond leven.

- De gemeente, het zorgkantoor, zorgverzekeraars en zorgorganisaties werken.
- We betrekken sportverenigingen bij het preventiebeleid en zetten ambassadeurs in voor een **gezonde leefstijl**.
- We stimuleren gezond gedrag (gezonde leefstijl) door actieve **beweegprogramma's** en zetten vroegtijdig preventieprogramma's in tegen **roken, drinken en drugsgebruik**. Hierbij wordt ook de overmatige consumptie van suiker, zout en vet betrokken.

ARMOEDE, SCHULDEN EN DAKLOOSHEID VOORKOMEN

CDA Molenlanden gaat uit van de solidariteit tussen mensen en zijn van oordeel dat ieder mens van waarde is, ongeacht of hij of zij betaald werk verricht. Armoede willen we effectief tegengaan door een brede kijk op de oorzaak ervan. Inzetten op taal, opleiding, gezondheid, wonen en sociaal netwerk is daarin cruciaal. Armoede brengt vaak eenzaamheid met zich mee omdat er geen geld is om iets te ondernemen. Het voorkomen van armoede door het preventief samenwerken met organisaties in het signaleren van schulden en betalingsachterstanden helpt daarbij. We willen de jeugd cursussen bieden 'hoe om te gaan met geld?'. We pleiten voor een pilot intensieve en langdurige gezinsaanpak voor gezinnen die langdurig in armoede verkeren. Door de pilot doen we ervaring op in de verbinding van de diverse leefgebieden die leiden tot duurzame resultaten.

Een sociale gemeente zet zich in om armoede, schulden en dakloosheid te voorkomen.

- Wij willen dat zo min mogelijk kinderen in **armoede** opgroeien. De gezinnen waar deze kinderen opgroeien bieden we maatwerk en passende **schuldregelingen**.
- De risicogroepen willen we **preventief** bereiken om schulden in de toekomst te voorkomen.
- Er zijn veel regelingen, mogelijkheden en organisaties die zich inzetten voor het tegengaan van armoede en eenzaamheid. We zorgen voor meer bekendheid en een goede toegankelijkheid van deze mogelijkheden. Zo nodig trekt ook de gemeente zelf de portemonnee.
- CDA Molenlanden wil **energiearmoede** tegengaan. We zorgen ervoor dat extra uitgaven door maatregelen gericht op energiebesparing en isolatie van de woning voor inwoners betaalbaar blijven, met name voor de groep lagere- en middeninkomens in een koopwoning. Voor huurwoningen in de sociale sector trekt de gemeente zij aan zij op met de woningbouwverenigingen.
- Alle gezinnen moeten mee kunnen doen in de **digitale samenleving**; waar nodig draagt de gemeente bij in de kosten.
- We werken nauw samen met de voedselbanken, de schuldhulpmaatjes, de diaconieën en andere initiatieven die bijdragen aan het tijdig signaleren en ondersteunen van onze kwetsbare inwoners.
- Door schuldhulpverlening en -sanering draagt de gemeente actief bij aan het oplossen van financiële problemen. Voorkomen is echter beter dan genezen en ook daarbij kan op de (financiële) steun van de gemeente worden gerekend.
- Regelmatig vindt er met de kerken en andere maatschappelijke organisaties overleg plaats over de signalen die zij ontvangen en de bijdragen die zij kunnen leveren aan de ondersteuning van kwetsbare inwoners.
- **Huisuitzetting** vanwege schulden willen we voorkomen, zeker wanneer het om gezinnen met kinderen gaat. Dakloosheid heeft ernstige sociale en psychische effecten voor de betrokkenen en vergroot de problemen en kosten voor betrokkenen en samenleving.
- Wij pleiten ervoor dat (schuld)hulpverleningstrajecten vroegtijdig en effectief worden ingezet.

*„Met elkaar sporten
en bewegen is gezond
en gezellig“*

4 SPORT EN BEWEGEN

Gezond leven in Molenlanden

Sport en bewegen is gezond, gezellig en het brengt mensen bij elkaar. CDA Molenlanden wil daarom dat de gemeente stimuleert dat haar inwoners zoveel mogelijk sporten of bewegen.

SPORTEN STIMULEREN

- Dorpen en gemeente werken samen in het gesubsidieerd sport- en preventieakkoord. Gemeente is opdrachtgever, GIGA Molenlanden voert uit. Het akkoord is gesloten met scholen, zorg- en gezondheidsorganisaties, sportparken en verenigingen.
- Sportvoorzieningen worden zoveel mogelijk geëxploiteerd door de sportverenigingen zelf. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het **combineren van verschillende functies**, zoals schoolsport.
- Het sportaanbod in Molenlanden is toegankelijk voor mensen met een beperking.
- Voor ouders die een sport van hun kinderen niet kunnen betalen, zorgt de gemeente voor **financiële ondersteuning**.
- In onze waterrijke gemeente is het van belang dat ieder kind leert **zwemmen**. Naar aanleiding van een motie van het CDA wordt onderzocht hoe de zwemvaardigheid kan worden bevorderd. De resultaten van dit onderzoek moet de basis worden van een beleid met als doel dat ieder kind een **zwemdiploma** haalt.
- In de gemeente moet voldoende **keuze** zijn uit diverse sporten en verenigingen. Wij willen kijken naar wat nog **ontbreekt** en waar **behoefte** aan is. Het creëren van buitensportplekken zou tot de mogelijkheden kunnen behoren.
- Wij willen een **campagne** starten onder jongeren en kinderen om een gezonde leefwijze (gezonde voeding en beweging) te bevorderen. Hierbij worden scholen en sportverenigingen betrokken.

MEER BEWEGEN

Meer bewegen kan ook in de dagelijkse activiteiten. Voor reizen over korte afstanden is de fiets een aantrekkelijk, schoon en gezond vervoermiddel. Fietsen moet prettig en veilig zijn, **de fiets krijgt meer prioriteit**.

- Het fietsen willen we stimuleren door **veilige fietsroutes** naar scholen en voorzieningen.
- Wat CDA Molenlanden betreft draaien we op een aantal wegen de rollen om: de fiets prioriteit en de auto te gast!
- De gemeente Molenlanden zoekt samenwerking met de provincie en omliggende gemeenten in het verder uitbouwen van een **aantrekkelijk netwerk van kanoroutes en fiets- en wandelpaden**.

*„Met elkaar
erfgoed bewaren“*

5 KUNST, CULTUUR EN ERFGOED

Met elkaar zuinig op ons erfgoed

CDA Molenlanden wil zuinig zijn op cultureel erfgoed en wil kunst en cultuur stimuleren. Cultuur verrijkt onze samenleving-

ERFGOED BEWAREN

Het **behoud** van cultureel erfgoed is voor ons van groot belang om waardevolle gebouwen, kerken, maar ook kunstwerken, archieven, documenten en boeken door te kunnen geven aan komende generaties. In Molenlanden zijn veel inwoners actief op het gebied van cultuur.

- CDA Molenlanden wil vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven (onder)steunen.
- De gemeente zet zich in voor het behoud van **monumenten**, beschermt het agrarisch, religieus en cultureel erfgoed en steunt verenigingen en andere maatschappelijke initiatieven die daaraan werken. De gemeente ondersteunt de musea die vanuit de historische verenigingen proberen ons erfgoed onder de aandacht te brengen.
- In samenwerking met cultuur- en historische verenigingen en andere betrokkenen wordt een **cultuurvisie** en indien gewenst ook **cultuurbeleid** en uitvoeringsprogramma opgesteld.

KUNST EN CULTUUR TOT LEVEN

CDA Molenlanden vindt het belangrijk dat iedere inwoner zich kan ontwikkelen via muziek, zang, dans, toneel of een andere kunstzinnige uiting en toegang heeft tot plekken waar kunst en cultuur tot leven komen. Daarom is het van belang dat er laagdrempelige voorzieningen voor de beoefening van (amateur)kunst zijn en dat deze voorzieningen worden ondersteund door de gemeente.

- (Amateur)kunst wordt ondersteund door de gemeente
- Om de mogelijkheid te bieden met een breed en gevarieerd cultuuraanbod **kennis te maken**, willen wij dat samenwerking van verenigingen en **scholen** wordt gestimuleerd.
- Via een **Molenlanden-cultuurpas** wil CDA Molenlanden (jonge) inwoners stimuleren nader kennis te maken met onze kunst en cultuur. De invulling van de pas willen we samen met de kunst- en cultuuraanbieders vormgeven.

„Bedrijvigheid en ondernemerschap dragen bij aan de vitaliteit en de leefbaarheid van dorpen en onze stad“

6 ECONOMIE

Werken in Molenlanden

Molenlanden kent vele creatieve en innoverende bedrijven, die geleid worden door betrokken en enthousiaste ondernemers. CDA Molenlanden is daar trots op en wil dat de gemeente die bedrijven ondersteunend en faciliterend tegemoet treedt.

CDA Molenlanden...

- ziet de betrokkenheid van **MKB en familiebedrijven** als de motor waarop onze samenleving draait. Voor deze bedrijven werkt de gemeente aan een gunstig ondernemersklimaat en duidelijkheid in procedures;
- ontwikkelt haar economisch beleid in nauwe samenwerking met de **ondernemersverenigingen**, bedrijven en instanties in de regio ten einde de leefbaarheid in de kernen te bevorderen.
- is van mening dat in onze groene gemeente geen **gebiedsvreemde bedrijvigheid** met een hoge milieubelasting past;
- zet zich in voor betaald werk voor iedereen;
- werkt met scholen en bedrijven samen, zodat iedere jongere succesvol op de arbeidsmarkt kan starten;
- stimuleert de samenwerking tussen onderwijs en **innovatieve** ondernemers;
- stelt de mens centraal en stimuleert de gemeente bij het faciliteren van de mogelijke regelingen;
- ziet kansen op het gebied van vergroening in de samenwerking tussen ondernemers en gemeente;
- is aantrekkelijk voor bezoekers en recreanten, daarom stimuleert CDA Molenlanden actief de **recreatieve en toeristische activiteiten**; daarnaast wordt na Kinderdijk en Ottoland samen met vrijwilligers in de vesting Nieuwpoort een Toeristisch Informatiepunt (TIP) gevormd;
- bevordert dat **leegstaande** bedrijfspanden, overheidsgebouwen en vrijkomende agrarische bestemmingen gebruikt kunnen worden voor kleinschalige ondernemingen, begrensd in omvang en milieubelasting;
- wil door het aanbieden van **stages, leerplekken en werkervaringsplekken** bevorderen dat jongeren na hun opleiding zo snel mogelijk aan de slag kunnen en een baan kunnen vinden. Wij willen dat de gemeente hierin het goede voorbeeld geeft. Via **meetups** wordt informatie geboden over werken in Molenlanden en gevraagd wat jongeren nog missen qua stages, leerplekken en werkervaringsplekken;
- CDA Molenlanden wil de zondagsrust bewaren en tegelijkertijd op een passende wijze daarbinnen ruimte bieden aan de horeca en toeristische voorzieningen. Wij zijn geen voorstander van winkelopening op zondag.

*„Betaalbare woningen
voor iedereen“*

7 WONEN

Voldoende en betaalbare woningen

Voor CDA Molenlanden is het woonbeleid gericht op beschikbaarheid, kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk.

AANPAK WONINGSCHAARSTE

Voor de natuurlijke groei wil CDA Molenlanden in alle kernen voldoende nieuwe en betaalbare woningen realiseren. Waar inbreiden niet mogelijk is (omdat er geen locaties of intensieve verstedelijking het dorpskarakter van een kern teveel aantast), zal worden uitgebreid. In een te sluiten convenant met de Provincie voor de komende 15 jaar is organische inpassing in het landschap het devies.

Daar waar de behoefte per kern scheef gaat lopen ten opzichte van de woonvisie geldt: **de behoefte per kern gaat boven de woonvisie.**

VOLDOENDE BETAALBARE HUUR- EN KOOPWONINGEN

Er moeten in het bijzonder voldoende betaalbare huur- en koopwoningen zijn: eenpersoonshuishoudens, voor jongeren / starters op de woningmarkt en voor senioren. Juist zij moeten in Molenlanden kunnen blijven wonen.

DIVERSITEIT IN WONINGVOORRAAD

De gemeente bevordert een diverse **woningvoorraad**. CDA Molenlanden zet in op **levensloopbestendige** woningen en wijken, waar kinderen vrolijk kunnen opgroeien en mensen gezond oud kunnen worden. De gemeente voert daartoe een actief woningbouwbeleid, passend bij het groene karakter van onze gemeente (zie ook paragraaf 12 van dit programma).

RUIMTE AAN COLLECTIEF PARTICULIER OPDRACHTGEVERSCHAP.

We geven ruimte aan:

- o particuliere wooninitiatieven;
- o nieuwe woonconcepten, zoals het splitsen van boerderijen;
- o het opzetten van bijvoorbeeld zogenaamde knarrenhofjes;
- o Tiny Houses.

We maken flexibele en tijdelijke woonvormen voor starters mogelijk. Deze (particuliere) initiatieven kunnen ook ingezet benut worden voor andere doelgroepen (bijvoorbeeld statushouders, arbeidsmigranten, daklozen en spoedzoekers).

LEVENSLIOP BESTENDIG EN DUURZAAM

Bewustwordingscampagnes blijven nodig om **particuliere eigenaren** te stimuleren in hun woning te investeren. Financiële stimuleringsregelingen kunnen helpen om

financiële drempels, om te investeren in levensloopbestendigheid en duurzaamheid weg te nemen.

VOORRANG VOOR EIGEN INWONERS

Bij nieuwbouwwoningen in de kern willen we zoveel mogelijk voorrang voor :

- de eigen inwoners of
- mensen met een (sociale of economische) binding.

Ook voor de huurmarkt maken we ons sterk en onderzoeken we de mogelijkheden om de eigen inwoners **voorrang** te verlenen boven mensen van buiten de gemeente.

AANDACHTGROEPEN OPNEMEN IN DE WIJK

De instroom van **kwetsbare** groepen blijft groeien. Mensen met een psychiatrische achtergrond of verstandelijke beperking, statushouders, arbeidsmigranten, daklozen en ex-gedetineerden hebben recht op passende woonruimte. Maar dit werkt alleen als er voldoende aanvullende zorg en begeleiding in de wijk is. Ook de omwonenden hebben een aanspreekpunt en begeleiding nodig. Wij pleiten ervoor om de ondersteuning van de kwetsbare groepen te verbeteren.

PRESTATIEAFSPRAKEN

De gemeente maakt met de woningcorporaties gerichte prestatieafspraken over:

- de nieuwbouw aantallen;
- woningtypen;
- verduurzaming;
- de prijs en de kwaliteit van de huurwoningvoorraad;
- het toewijzingsbeleid;
- over hun bijdrage aan de leefbaarheid van de kernen.

De woningcorporaties krijgen meer ruimte om met nieuwbouw en **verduurzaming** aan de slag te gaan. De gemeente heeft een actieve zorgplicht voor geschikte bouwlocaties.

DOORSTROMING BEVORDEREN

Wij stimuleren corporaties om de **woningvoorraad** te blijven vernieuwen mede door bestaande huurwoningen aan te bieden in het sociale koopsegment en met die opbrengsten nieuwe sociale huurwoningen te ontwikkelen en zo de doorstroming te verbeteren.

PARTICIPATIE

Veranderingen in de woonomgeving gaan de buurtbewoners aan. Wij vinden het daarom vanzelfsprekend dat bewoners in een vroeg stadium worden betrokken bij bouwinitiatieven.

OUDEREN LANGER THUIS

Ouderen wonen steeds langer zelfstandig waardoor de vraag naar (nieuwe vormen van) ouderenhuisvesting toeneemt en het **levensloopbestendig** maken van woningen onze aandacht vraagt.

De behoefte aan geclusterde woningen (bijvoorbeeld (knarren)hofjes) is groot, het zorgt ervoor dat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen en het gaat eenzaamheid tegen.

- Langer thuis wonen wordt gefaciliteerd door maatregelen gefinancierd uit de WMO zodat bewoners langer gebruik kunnen blijven maken van hun opgebouwde sociale netwerk in hun eigen omgeving. Dit geldt ook en zeker voor mensen met dementie.
- Het grootste deel van de meergezinswoningen wordt levensloopbestendig gebouwd.

ACTIEF GROND VERWERVEN

We stimuleren de gemeente om daar waar nodig actief in te zetten op het verwerven van gronden voor de realisatie van woningbouw, zodat er vanuit de gemeente meer sturing kan plaatsvinden.

PROCEDURES VEREENVOUDIGEN EN VERSNELLEN

De gemiddelde doorlooptijd tot aan de bouw bedraagt in Nederland 7 jaar. Dit moet aanzienlijk korter, zodat bouwplannen sneller gerealiseerd kunnen worden. Dus:

- daadkrachtige besluitvorming bij toekenning van bouwlocaties;
- geen extra lokale eisen bovenop landelijke eisen en voorschriften;
- daadkracht bij de aanleg van nutsvoorzieningen, het riool en andere infrastructuur;
- gronden vooraf bestemmen. Dit kan alleen in overleg met de provincie! Juist daar moet het gesprek plaatsvinden.

TASKFORCE WONINGBOUW

CDA Molenlanden is voorstander van het aanstellen van een **taskforce**.

Een taskforce kan onbevooroordeeld, kritisch en onafhankelijk het huidige overheidsbeleid bekijken en suggesties voor verbeteringen doen.

TASKFORCE

Een taskforce is een tijdelijke organisatie met als doel in korte tijd op een bepaald (maatschappelijk) knelpunt een aantal verbeteringen te forceren. Een taskforce biedt de mogelijkheid om een zetje in de goede richting te geven door op een aansprekende wijze de urgentie van het probleem aan te tonen en tegelijk voor voldoende draagvlak te zorgen.

Het kan zinvol zijn een taskforce in te stellen in situaties als deze:

- wanneer een bepaald hardnekkig maatschappelijk probleem onvoldoende politieke of maatschappelijke aandacht geniet;
- wanneer er onvoldoende draagvlak bestaat voor het oplossen van het probleem;
- wanneer of onvoldoende duidelijk is wat het probleem is.
- Een taskforce wordt ingezet als tijdelijke impuls en wordt daarom voor een beperkte periode ingesteld. Al voor het verstrijken van de einddatum moet worden nagedacht over het zo optimaal overbrengen van de resultaten van de taskforce.

*„Met elkaar onze
omgeving mooier, groener
en duurzamer maken“*

8 LANDSCHAP

Met elkaar werken aan de groene ruimte

Molenlanden is een sterke plattelandsgemeente met een weids en groen karakter.

Landbouw maakt in Molenlanden een belangrijk onderdeel uit van het landschap.

Rentmeesterschap drijft ons om tegen het licht te houden wat we doen: achter ons laten wat niet deugt en behouden wat goed is. Voor onze gemeente en regio streven wij naar eigen landbouw- en landschapsplannen. Toekomstplannen maken we zoveel mogelijk zelf. We willen iedereen stimuleren om de eigen omgeving groener, duurzamer en mooier te maken.

CDA Molenlanden...

- wil bij de totstandkoming van een omgevingsplan de groene ruimte met nadruk meewegen door streek-eigen inplant rond gebouwen en passend kleurgebruik;
- stelt dat de **landschappelijke inpassing** bij de invoering van de omgevingswet, onderdeel van het vergunningstraject is;
- constateert dat ook gebruik van de groene ruimte voor woningbouw **noodzakelijk** is. Dit gebeurt zo zorgvuldig en spaarzaam mogelijk. Daarom is regie in het aanwijzen van locaties voor woningbouw, in combinatie met werkgelegenheid gewenst;
- wil gezamenlijk met andere raadsfracties visie vormen en wil de mogelijkheid onderzoeken om met alle gemeenteraadsfracties een raadsakkoord te sluiten over de grote opgaves waar voor we staan in de groene ruimte, zoals klimaatadaptatie, energietransitie en warmtevisie;
- wil dat het opwekken van energie zo dicht mogelijk plaatsvindt bij de vraag;
 - liever lokaal goed voor elkaar, dan grootschalig opgewekt en uitbesteed;
- is voorstander van kleine windmolens bij kernen of boerenerven en van zonnepanelen op daken;
- vindt dat grote windmolens en grootschalige zonneparken niet passen in ons landelijk gebied;
- is voor creatieve en passende energie-oplossingen, zoals parkeerterreinen met zonnepaneel- overkappingen en lichtmasten die zichzelf opladen;
- wil nieuwe bedrijfsterreinen en uitbreiding van bestaande bedrijfsterreinen tot een minimum beperken, maar indien noodzakelijk met zorgvuldige inpassing in het landschap;
- kijkt nadrukkelijk of (her)ontwikkeling op bestaande locaties mogelijk is, uiteraard ook weer met aandacht voor groene ruimte. De Gemeente zal hier stimulerend en faciliterend optreden;
- wil dat de gemeente tegen bedrijven, die zonder vergunning of in strijd met de bestemming worden gebruikt, **handhavend optreedt** en investeert in een goede monitoring;
- wil de **groene openbare ruimte** aantrekkelijker maken voor sport en ontmoeting;
- ondersteunt collectieve oplossingen en geeft kansen aan groene buurtprojecten, zoals buurttuinen, wandel -en fietspaden, speelnatuur en sportparcoursen. Onderzocht wordt op welke wijze inwoners daarbij blijvend kunnen worden betrokken;

-
- vindt ontwikkelruimte voor **grondgebonden boeren** belangrijk en faciliteert de dialoog tussen boer en omgeving. Waar mogelijk stimuleert de gemeente duurzaam grondgebruik, met als inzet dat de grond beschikbaar blijft voor veehouderij en het weidse karakter van onze gemeente behouden blijft;
 - wil dat ieder zijn of haar rol speelt in het vergroten van de **biodiversiteit** (gemeente, inwoners en bedrijven);

veel grond in de gemeente Molenlanden is eigendom van boeren. Zij hebben daardoor een grote rol als het gaat over de grote opgaven waar de gemeente voor staat:

- klimaatadaptatie,
- biodiversiteit en
- duurzame landbouw;
- overheden en grondeigenaren gaan in overleg deze opgaven invullen. Overheden gaan met respect met dit eigendom om;
- wil eigen initiatief bevorderen om extensivering te faciliteren van de grondgebonden veehouderij;
 - onteigening kan alleen als ultiem middel worden ingezet voor nieuwe woningbouwlocaties en aanleg van wegen;
- is huiverig voor het extern salderen van **stikstofruimte**. Molenlanden is een gewild en gunstig gelegen agrarisch gebied met goede infrastructuur, een goed ondernemersklimaat en veel animo voor mogelijke opvolgers;
- wijst economisch **uitwisselen** van landbouwgrond tegen grootschalige woningbouw en/of industrie af; we willen geen Vinex wijken en grootschalige industrie terreinen;
- landbouw is een belangrijke drager van de groene ruimte en combineert voedselproductie, recreatie, landschaps- en waterbeheer;
- vraagt om een concrete verdere invulling en een waardevolle visie op het **VAB-beleid**. (VAB: Vrij gekomen Agrarische Bedrijfsbebouwing in het buitengebied.) In onze visie zien wij binnen bestaande gebouwcontouren creatieve mogelijkheden voor:
 - woonzorgboerderijen;
 - woon-zakelijke oplossingen en recreatie;
 - woonwerkvormen met tiny-forests, voedselbossen, voedselmoerassen en andersoortige zelfvoorzienende woon- en werkvormen;
 - deelerven.

- wil voor deze ontwikkelingen in overleg met de provincie voldoende pilot -ruimte verkrijgen;
- pleit voor een **Molenlandse Landbouw en Landschapsraad** van burgers en boeren die een **gebiedsbod** vormgeven. In dat bod staan bijdragen, die ons gebied kan leveren aan maatregelen ten aanzien van:
 - de klimaatcrisis;
 - waterkwaliteit;
 - perspectief voor jonge boeren;
 - het verminderen van uitstoot van stikstofoxiden e.d.;
 - de energietransitie;
 - het vertragen van de bodemdaling;
- is kritisch op de bronuitstoot van **schadelijke stoffen** zoals PFAS en Benzene;
 - er wordt samenwerking gezocht met andere gemeenten om de uitstoot te stoppen;
 - in overleg met de omgevingsdienst zal worden gepleit voor het terugbrengen van uitstootnormen;
- wil dat goed in kaart wordt gebracht hoe groot de **bodemdaling** is, zodat maatregelen gericht kunnen worden ingezet;
- volgt innovaties op de voet en stimuleert in samenspraak met de grondeigenaren en gebruikers de toepassing van innovaties;
- zet zich in voor intensieve samenwerking tussen scholen en bedrijven in een **AgriFood Campus**. Om ook in de toekomst een sterke plattelandsgemeente te blijven met levensvatbare en duurzame ondernemingen is goed en gekwalificeerd personeel nodig.

*„Met elkaar zorgen voor
een veilige en leefbare
omgeving“*

9 VEILIGHEID

Veilig leven voor iedereen

CDA Molenlanden streeft naar gerechtigheid en vindt het van groot belang dat de gemeente Molenlanden niet alleen op basis van de statistieken een veilige gemeente is, maar dat inwoners, jong en oud, zich ook sociaal veilig voelen. De gemeente stimuleert dat inwoners actief betrokken zijn bij hun **veilige en leefbare woonomgeving**, bijdragen aan **preventie** en elkaar aanspreken op (kleine) misstanden.

- De gemeente attendeert bewoners op **buurtwachten, buurtpreventieteams** of de inzet van sociale media (buurtapps) om het veiligheidsgevoel te vergroten. De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor bewoners, die vragen hebben over het opzetten of het functioneren van een buurtpreventieteam.
- Wij vragen in het bijzonder aandacht voor de rol en bereikbaarheid van de **wijkagent**. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk regelmatig aanwezig zijn in de buurt.
- Inwoners, de wijkagent, de woningbouwcorporaties, bedrijven en de gemeente gaan regelmatig met elkaar in gesprek over de **veiligheid** in de buurten.
- Inwoners die **met elkaar** werken aan de veiligheid van hun wijk worden door de gemeente gesteund.
- Met **klankbordgroepen en dorpsraden**, de wijkagent en de woningbouwcorporatie organiseert de gemeente een **dorpsschouw**, gericht op het signaleren en oplossen van leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken.

DRANK EN DRUGS

Wij maken ons zorgen over het **drank- en drugsgebruik** en het gebruik van lachgas, vooral onder jongeren.

- De gemeente investeert daarom in preventie en **voorlichting** van jongeren en hun ouders. Ook op scholen, sportverenigingen en met andere relevante maatschappelijke instanties gaan we het gesprek aan.
- De gemeente handhaaft actief de **leeftijdsgrens** voor de verkoop en consumptie van alcohol. Daarnaast spelen de **jongerenwerkers** een actieve rol in het contact met jongeren, om hun te wijzen op het gevaar van het gebruik van drugs en drank.
- Ook staan wij voor het inzetten van supportmaatjes, rolmodellen en ervaringsdeskundigen.
- **Wietteelt**, de handel in **soft- en harddrugs**, straatverkopen en illegale verkooppunten worden door de gemeente hard aangepakt.

De zorg voor onze veiligheid begint met een goed functionerende rechtsstaat.

INCLUSIEVE SAMENLEVING

In onze christelijke mensvisie komt de mens pas tot zijn recht in relatie tot de ander. CDA Molenlanden streeft daarom naar een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk mee kunnen doen. Ongeacht hun geslacht, geardeerdheid, levensbeschouwing, leeftijd, inkomen en eventuele beperking.

- Wij staan voor een **Inclusieve Samenleving** waarbij we met respect met elkaar omgaan. We zetten ons actief in voor een omgeving waarbij LHBTI'ers maar ook andere kwetsbare groepen zich prettig en veilig voelen.
- Wij staan voor het belang en behoud van de **Spoedeisende Hulp** in het Beatrixziekenhuis.

HULPDIENSTEN ZIJN BEREIKBAAR

Wij hechten veel waarde aan goede **bereikbaarheid van hulpdiensten**, zoals brandweer en ambulance. De opkomsttijden en tekorten aan vrijwilligers bij de brandweer blijft een aandachtspunt.

DIGITALE VEILIGHEID

Door de groei aan digitale producten en diensten neemt de kwetsbaarheid van de samenleving toe. Denk aan de vele vormen van digitale oplichting, phishing, afpersing en aan de optie dat bedrijven worden ontregeld door een hack. Ook verstoringen van de fysieke leefomgeving worden vaak veroorzaakt door digitale oorzaken.

- De gemeente gebruikt en beheert veel persoonsgegevens. Deze informatie moet goed beschermd zijn, zodat de privacy van inwoners gewaarborgd wordt.
- Verder zien wij een taak voor de gemeente bij het:
 - bevorderen van de digitale weerbaarheid van inwoners en organisaties;
 - optreden tegen online aangejaagde ordeverstoringen;
 - beheersen van crisis met digitale oorzaak.

10 MOBILITEIT

Molenlanden bereikbaar en verkeersveilig

Molenlanden is een **geografisch uitgestrekte** gemeente in het Groene Hart, met kilometers asfalt binnen en buiten de kernen, vaak lintbebouwing. Daarom verdient de bereikbaarheid en **verkeersveiligheid** onze aandacht. CDA Molenlanden wil dit bereiken via een **Mobiliteitsplan** Molenlanden:

- o goed openbaar vervoer;
- o het oplossen van knelpunten in het autoverkeer;
- o en een veilige ruimte voor het fietsverkeer.

BETERE BEREIKBAARHEID DOOR...

- betere naleving of tussentijdse aanpassing van de **concessie openbaar vervoer**, in geval de kwaliteit van dat vervoer tekortschiet of de bereikbaarheid van kernen niet optimaal is;
- alle kernen in de gemeente Molenlanden moeten toegang hebben tot **goede verbindingen** van het **openbaar vervoer**, zoals de Merwede Linge Lijn, de 388 en de bussen vanaf Alblasterdam. Met name voor de kernen in het noorden van de gemeente is dit geen vanzelfsprekendheid door onder meer het verdwijnen van de 90 en de 190. Samen met de provincie, gemeente Krimpenerwaard, Blue Amigo en onze gemeente wordt een plan gemaakt hoe een uitbreiding van het OV over water gerealiseerd kan worden van Kinderdijk naar Schoonhoven over de Lek;
- meer ruimte gegeven aan wandelaars en fietsers. De gemeente Molenlanden zoekt samenwerking met provincie, waterschap en omliggende gemeenten in het verder uitbouwen van een aantrekkelijk netwerk met **vrij liggende fiets- en wandelpaden**.

BETERE VERKEERSVEILIGHEID DOOR....

- regelmatig monitoren en strengere **snellheidshandhaving** van de verkeersveiligheid in de bebouwde kom, vooral bij scholen en maatschappelijke (zorg)instellingen;
- periodieke snelheidscontroles in alle kernen zijn noodzakelijk;
- trottoirs moeten goed toegankelijk zijn voor kindervagens, rollators en rolstoelen. **Handhavend** moet worden opgetreden tegen geparkeerde auto's op trottoirs en overhangend groen, die de looproute versmallen;
- zoveel mogelijk **zwaar verkeer** reguleren in dorpskernen en oude bouwlinten;
- actieve inzet om **sluipverkeer**, veroorzaakt door verkeersfiles op de A15 en A27, zoveel mogelijk te voorkomen. Dit verkeer zorgt voor files op de provinciale wegen, met als gevolg ook sluipverkeer in kernen;
- er komt een **meldpunt** voor verkeersonveilige situaties, zodat naar deze situaties kan worden gekeken en ongelukken op voorhand kunnen worden voorkomen.

11 DUURZAAMHEID

Met elkaar werken aan een duurzaam Molenlanden

CDA Molenlanden heeft de plicht op het gebied van duurzaamheid goede keuzes te maken. Wij zullen aan volgende generaties een bewoonbaar land en een leefbare planeet moeten doorgeven.

De Alblasserwaard is door haar ligging beneden de zeespiegel heel **kwetsbaar** voor de gevolgen van de stijging van de temperatuur en toename van extreme rivierafvoer en of droogten.

Daarnaast heeft ons gebied te maken met **maaiveldaling** door oxidatie van veen in de bodem.

De gemeente Molenlanden staat voor een forse opgave, de belangrijkste zijn:

- energie- en warmte transitie;
- klimaatadaptatie.

Dit zijn opgaven die wereldwijd spelen en waar ook wij in Molenlanden een bijdrage aan leveren. Tot nu toe is veel nagedacht en zijn plannen gemaakt. Zo heeft de gemeenteraad in het voorjaar van 2021 de Regionale Energiestrategie 1.0 (**RES**) Alblasserwaard vastgesteld. Daarin staat de ambitie om in 2030 in de regio 35% duurzame elektriciteit op te wekken en 20% energie te besparen. De uitvoering van dit plan vergt een enorme inspanning. Dit kan de gemeente niet alleen, iedereen zal eraan mee moeten doen.

ROL VAN DE GEMEENTE

Wat dient de rol van de gemeente te zijn?

- Dat ze **initieert** en aan geeft wat er moet gebeuren.
- Dat ze **faciliteert**, ondersteunt en middelen beschikbaar stelt en in regelgeving ruimte maakt voor de nodige veranderingen.
- Dat ze beschermt.
- Dat ze zorgt voor zoveel mogelijk **draagvlak**.

Bij alle veranderingen zijn er koplopers, volgers en achterblijvers. De gemeente zal daar rekening mee moeten houden:

- koplopers moeten ruimte krijgen;
- volgers moeten meegenomen worden met informatie, enthousiasme en goede voorbeelden;
- de achterblijvers moeten geholpen worden.

Wat wil CDA Molenlanden?

- dat de doelstelling van het RES een **minimale** doelstelling is. Pas als we méér bereiken zijn we tevreden;
- een **educatieprogramma** voor klimaat en duurzaamheid op alle scholen;
- dat de gemeente een **duurzaamheidsregisseur aanstelt**, die voorlichting en maatwerkadviezen gratis verstrekt;

- financiële middelen beschikbaar stellen om de drempel te verlagen om tot verduurzaming en klimaataanpassingen te komen. De beperkende regel dat je minstens twee soorten maatregelen moet treffen om voor subsidie in aanmerking te komen, is contraproductief en wordt derhalve afgeschaft;
- voldoende energie opwekken om de **energievraag in** de gemeente dekkend te houden;
- dat het gemeentelijk beleid gebaseerd is op een **energieladder**, waarin zonnepanelen op daken bovenaan staan en daarna kleinschalige windmolens;
- dat de gemeente actief stimuleert dat de **netbeheerders** het elektriciteitsnet zodanig aanpassen dat alle geproduceerde energie van zonnepanelen en windmolens kan worden **getransporteerd**; zodat overbelasting van het net en afschakelen van zonnepanelen en molens worden voorkomen;
- niet kiezen voor het op grote schaal aanleggen van **zonnevelden**;
- voor de opwekking van warmte stimuleert en faciliteert de gemeente **nieuwe** energiebronnen, die bij ons gebied passen, zoals het opwekken van **biogas**;
- de opwekking van energie en warmte moet van en voor de mensen in de gemeente zijn;
- de gemeente moet ruim baan maken voor **coöperatieve** verbanden en die faciliteren met **versoepelde** regelgeving;
- zowel in kernen als in het buitengebied een goede **laadinfrastructuur** aanleggen om duurzame mobiliteit mogelijk te maken;
- dat Molenlanden zo veel mogelijk circulair wordt. In deze circulaire samenleving worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt en gebruiken we hernieuwbare grondstoffen. Deze ambitie: geen afval meer, kunnen we alleen samen bereiken, als we allemaal meedoen en meedenken. Het is een gezamenlijke ontdekkingstocht (een transitie) naar een circulaire samenleving.
- We stimuleren:
 - het gebruik en productie van groene grondstoffen;
 - het optimaliseren van reststromen;
 - het zoeken naar mogelijkheden in ons voedselsysteem;
 - het bouwen met biobased en hergebruikte materialen.
- dat de gemeente een voorbeeldfunctie vervult in het terugdringen van fossiele brandstoffen. Bij inkoop en aanbesteding krijgen **duurzaamheid** en **circulariteit** een belangrijke rol. De gebouwen van de gemeente zijn **energie neutraal**. De gemeente gebruikt alleen **ecologische** en milieuvriendelijke schoonmaak- en bestrijdingsmiddelen;
- dat **innovaties** om bodemdaling tegen te gaan actief worden ondersteund.

12 ORGANISATIE EN FINANCIËN

Bedrijfsvoering op orde en financieel gezonde gemeente.

Belastingen zijn noodzakelijk om de voorzieningen in onze gemeente op peil te kunnen houden. Onze gemeente moet zich vooral richten op haar kerntaken. Wat de overheid doet, moet zo doelmatig, efficiënt en effectief mogelijk gebeuren.

- Voor CDA Molenlanden zijn de financiën van de gemeente geen doel maar een middel om onze taken nu en in de toekomst goed te kunnen uitvoeren.
- Uitgangspunten voor het financieel beleid van de gemeente zijn: zorgvuldigheid, transparantie en gematigde lokale lasten.
- Iedere gemeentebegroting is sluitend.
- Wij streven naar een gezonde en brede afweging van doelen, ambities, schuldpositie en reserves, met als resultaat dat de OZB, riolrechten en afvaltarieven met maximaal de inflatie verhoogd behoeven te worden.
- Om de twee tot drie jaar wordt elke programmabegroting vanaf nul weer opgebouwd. Hierdoor voorkomen we ingesleten gewoontes en suboptimale uitkomsten. Ieder jaar wordt een kort verslag hiervan gemaakt en aan de gemeenteraad ter goedkeuring voorgelegd.
- Er worden slechts voorzieningen en reserveringen getroffen indien noodzakelijk. Binnen programma's worden er geen voorzieningen en reserveringen getroffen.
- De gemeente zorgt voor voldoende weerstandsvermogen om in gevallen van nood slagvaardig op te kunnen treden.
- De tarieven voor de gemeentelijke heffingen en leges bedragen in totaal niet meer dan de kosten.
- Kwijtschelding van belastingen wordt ingezet als instrument om financieel kwetsbare groepen te ontzien.
- De aandelen van Eneco zijn verkocht. De opbrengsten worden gebruikt voor strategische investeringen. De opbrengsten mogen niet gebruikt worden om tekorten in de exploitatie te dekken.
- Wij willen kansen pakken op kostenbesparing door meer automatisering van veel tijd vragende processen.
- Wij willen inzichtelijk krijgen op welke terreinen er meer geïnvesteerd moet worden in inwoners van Molenlanden.
 - Er worden veel mensen van buiten Molenlanden aangetrokken als adviseur. Graag zien we dat mensen met kennis van zaken uit de gemeente zelf, voor deze taken aangetrokken worden. Inhuur van buitenaf is duur en geeft niet per se ons DNA goed weer. Paradoxaal zal door een hoger salaris te geven het toch minder kosten.
- We investeren in een nog op te richten Grondbedrijf. Het Grondbedrijf faciliteert het behalen van maatschappelijke doelen, het bouwen van woningen en het scheppen van ruimte voor bedrijven om zich te vestigen. Winst is geen doel op zich.
- Wij willen dat iedereen in één oogopslag kan zien waar ons gemeenschapsgeld vandaan komt, waar het gemeenschapsgeld aan wordt uitgegeven en aan welk doel. CDA Molenlanden wil dit helder en duidelijk op de site van de gemeente plaatsen. Ook wordt dit overzicht ten minste eenmaal per jaar in Het Kontakt weergegeven.

- De ambtelijke organisatie moet dankzij een goed HR-beleid zodanig ontwikkeld worden dat basistaken van de gemeente zonder externe inhuur naar behoren kunnen worden vervuld. De kosten voor inhuur per inwoner moet aan het einde van de nieuwe raadsperiode de helft zijn t.o.v. het bedrag per inwoner bij aanvang.
- Een belangrijk deel van onze gelden worden aan gemeenschappelijke regelingen uitgegeven. Er moet aandacht zijn voor het evenwicht in zeggenschap en financiën. Open regelingen moeten we vermijden.
- Wij vinden dat er een dialoog tussen de gemeente, waterschap en de provincie moet worden opgestart over de plattelandswegen in ons gebied.
 - Plattelandswegen buiten de bebouwde kom worden beheerd door het waterschap. De (onderhouds)kosten worden hiervoor gedragen door alle inwoners van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Die solidariteit tussen inwoners van de randgemeenten met de inwoners van Molen- en Vijfheerenlanden is redelijk, omdat recreatieverkeer uit de randgemeenten (fietsers etc.) veel gebruik maakt van de polderwegen in onze gemeente.
 - De dialoog zal gaan over de veiligheid en inrichting van de wegen in onze gemeente. Daar veel van deze wegen zich bevinden op waterwerken in de polder zal er afstemming nodig blijven over de functionele werking van de waterwerken en de veilige inrichting van de wegen.
- Veel subsidies vanuit Europa, het rijk en de provincie blijven nu liggen, omdat we er te weinig aandacht voor hebben. CDA Molenlanden vraagt nadrukkelijk om een intensievere kijk op cofinancieringen en subsidieregelingen. In het Groene Hartverband wordt gekeken naar gezamenlijke lobbymogelijkheden in Den Haag en Brussel.
- Corona heeft een grote impact op ons leven. Het veroorzaakt een gezondheids crisis, het heeft grote psychische en sociale gevolgen en het raakt de economie.
- De gemeente doet wat nodig is, levert maatwerk en heeft aandacht voor:
 - 'verborgen problematiek' bij kwetsbare groepen opsporen en aanpakken;
 - behoud de lokale sociale structuur;
 - ondersteuning bij financiële problemen bij verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers;
 - duidelijke, betrouwbare en actuele communicatie én bied perspectief.
- We zorgen voor een lokaal noodfonds of budget waarmee gedaan kan worden wat nodig is.

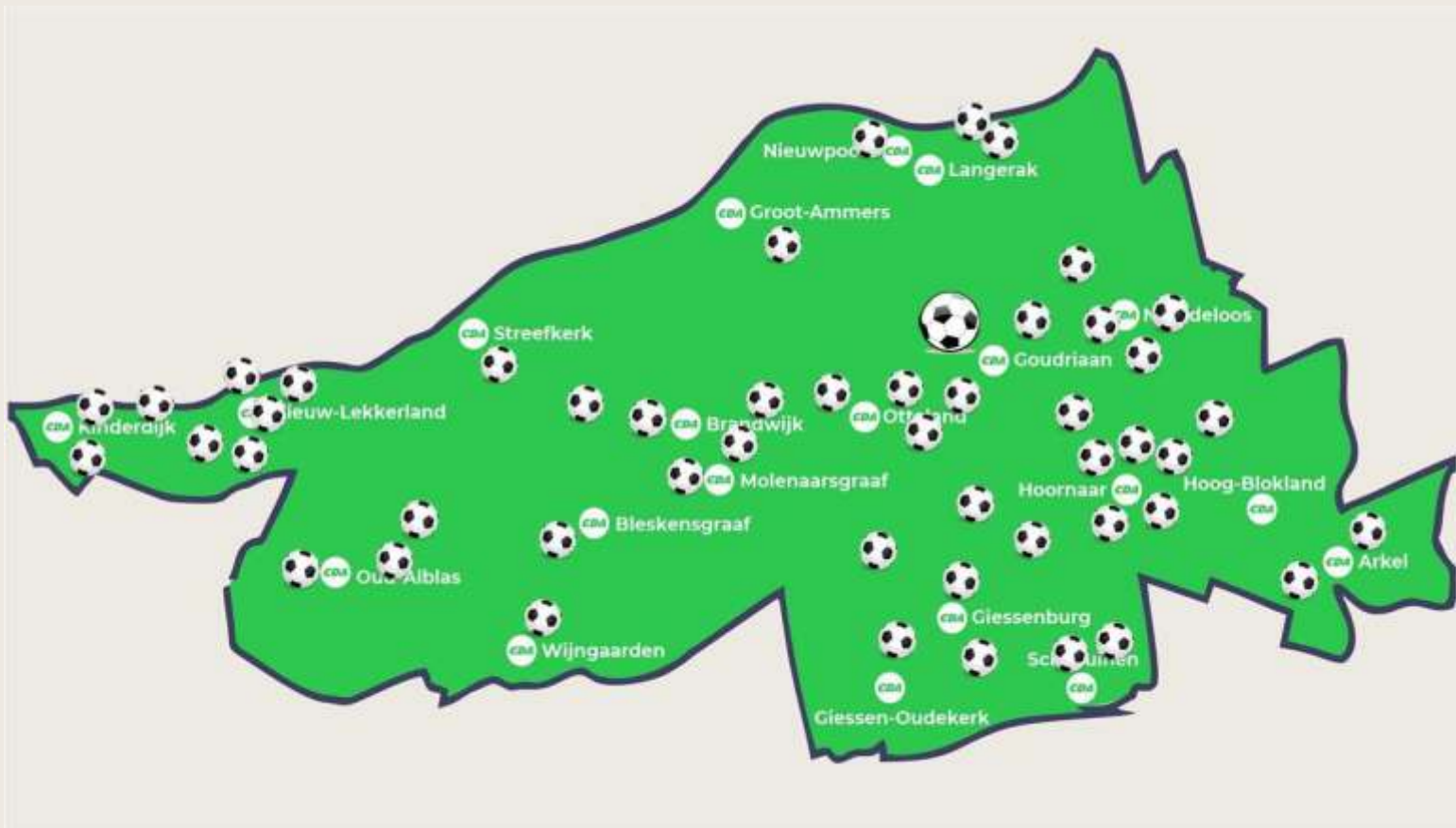
(foto financiën)

CDA

#TEAMCDAMOLENLANDEN

1. Jan Arie Koorevaar (Goudriaan)
2. Adrie Tukker (Nieuw-Lekkerland)
3. Jonette Korevaar (Brandwijk)
4. Wout de Jong (Giessenburg)
5. Maarten Klink (Hoornaar)
6. Wim de Haan (Wijngaarden)
7. Dagmar van den Herik (Nw-Lekkerland)
8. Wouter van den Berg (Streefkerk)
9. Lizanne Lanser (Schelluinen)
10. Teunis-Jacob Slob (Noordeloos)
11. Arnold Tuytel (Oud-Alblas)
12. Gijs van Bruchem (Groot-Ammers)
13. Jan de Lange (Nieuw-Lekkerland)
14. Herman van de Water (Arkel)
15. Joost Kosten (Oud-Alblas)
16. Anneke Hartog (Giessenburg)
17. Jurre den Besten (Goudriaan)
18. Sonja van der Meer (Langerak)
19. Cees de Jong (Hoogblokland)
20. Huib Glerum (Giessenburg)
21. Marinus Aalberts (Arkel)
22. Jobke Koesveld (Kinderdijk)
23. Dirk-Jan Aantjes (Ottoland)
24. Cees van der Vlist (Nieuwpoort)
25. Martijn Beekhof (Nieuw-Lekkerland)
26. Pieter Swijnenburg (Ottoland)
27. Martien van Tuijl (Giessenburg)
28. Hendrik van Vuren (Noordeloos)
29. Reinoud de Leeuw (Hoornaar)
30. Kees Kortleve (Noordeloos)
31. Marien Harrewijn (Giessenburg)
32. Ellen Verspui (Hoornaar)
33. Jan Stuij (Giessenburg)
34. Marieke Meerkerk (Ottoland)
35. Sjaak Bak (Hoogblokland)
36. Arjen Heijkoop (Oud-Alblas)
37. Simon Polinder (Molenaarsgraaf)
38. Jan Tuit (Nieuw-Lekkerland)
39. Rudolph de Jong (Noordeloos)
40. Peter Oosterlee (Noordeloos)
41. Dirk Stuij (Ottoland)
42. Hans Mulder (Schelluinen)
43. Jan Boele (Bleskensgraaf)
44. Hendrik Brandwijk (Brandwijk)
45. Mark den Boer (Kinderdijk)
46. Engel Breedveld (Nieuw-Lekkerland)
47. Arjan Kraijo (Langerak)
48. Frank Meerkerk (Ottoland)
49. Elisabeth van Leeuwen (Hoornaar)
50. Ad van Rees (Brandwijk)

LOKAAL GOED VOOR ELKAAR

#TEAMCDAMOLENLANDEN

 www.cdamolenlanden.nl

 info@cdamolenlanden.nl

 @cdamolenlanden

 @cdamolenlanden

 @cdamolenlanden

 CDA Molenlanden